

Оцінка ліфтів читання: навчальний контент

Т. С. Леонтєва

Кафедра реклами та зв'язків із громадськістю Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Paper received 06.03.20; Accepted for publication 29.03.20.

<https://doi.org/10.31174/SEND-HS2020-231VШ39-07>

В статті розглядаються ключові ознаки функціональних характеристик ліфтингу читання в навчальній комунікаційній практиці як основа для навчальних модулів. Подібне поєднання комунікаційних і методичних прийомів навчання дає хороші можливості для виявлення та аналізу соціально-комунікаційних викликів та створює широкі комунікаційні перспективи, які створює ліфт для читання.

Ключові слова: аудиторія, комунікація, контент, ліфт, модуль, текст, читання.

Вступ. Дуже цікавим є поняття ліфтингу читання. Ліфт для читання загалом спрямований на вдосконалення вміння «читати мову» та вміння «писати мову» для студентської та учнівської аудиторії шляхом зміцнення та розвитку колегіального навчання та викладання певних предметів чи навчальних дисциплін.

Ліфтинг читання призводить до ефекту очікуваності збільшення потенціалу розвитку комунікаційних знань і навичок у різних типах студентської та учнівської аудиторії. При цьому необхідно зазначити, що існує цілий поділ методів ліфтування у зв'язку із методичними метою та завданнями предмета навчання. Для цього ліфтинг читання поділяється на визначення декількох модулів – певну кількість педагогічно-комунікаційних методів роботи. Ці методи ґрунтуються на використанні принципів контентної послідовності, яка враховує орієнтацію на вже відомий аудиторії матеріал, який подано як у текстах читання, так і у тих подачах, які були здійснені викладачами.

Модулі, які входять до категорії ліфту читання, мають сприяти роздумуванню про викладання, дозволяти викладачам коректно обґрунтувати методи та стиль колегіальної дискусії з приводу прочитаного, а також спільного планування разом з викладачами, що дозволить розвивати в студентської та учнівської аудиторії мовні навички, навички читання та письма.

Мета статті – з'ясувати, наскільки ліфт читання може наповнити дидактичний зміст написання модулів, що підходить для того, щоби викладач як лідер читання міг здійснити власні соціально-комунікаційні наміри.

Об'єкт статті – навчальний контент.

Предмет статті – оцінка ліфтів читання навчально-контенту.

Основна частина. Аналіз ліфтів читання призначений для надання як фахового опису, так і для соціально-комунікаційної оцінки будь-якого навчального контенту. Якщо навчальний контент складається з модулів, то комунікаційна активність викладача складає практичну основу роботи викладачів у кожному модулі. При цьому ліфт читання сам по собі ґрунтується на представленні шістьох ключових чинників:

- мета контенту читання;
- зміст контенту читання;
- дослідження фону, на якому здійснюється ліфт читання;
- узгодженість та прогресування як результат наслідку ліфтування;

- моделі відтворення контенту та методи ліфтування;

- заключний коментар щодо контенту.

Якщо йтиметься про оцінку ступеня очікування щодо того, що вміст різних модулів, які складають основу контенту читання, сприятиме коректному використанню аудиторією змісту, то слід виходити із чинності чотирьох критеріїв:

- актуальність;
- наявність новизни;
- науковий фундамент;
- узгодженість із тими знаннями, якими аудиторія вже оперує.

Чому виникає саме така зацікавленість до ліфту читання і що саме необхідно зробити для конкретизації контенту?

По-перше, звернути увагу на контент взагалі, а цей контент може включати не лише текстовий, але й інший тип подачі, який супроводжує текст (наприклад, кінофільм, слайди чи ілюстрації) і є релевантним стосовно загального наміру ліфтування читання; по відношенню до більш конкретного призначення модуля та щодо передбачуваної мети цільова група аудиторії визначається з урахуванням віку та предметної спрямованості.

По-друге, наголосити на доступності змісту теорії та практичних пропозицій для аудиторії, тобто зазначити, наскільки зміст можна вважати добре адаптованим до аудиторії.

По-третє, дослідити, чи запропоновані методи роботи є науково метричними (теоретично та емпірично) – тобто, добре обґрунтованими, такими, що спираються на дослідження, які показали, що саме зазначена технологія проведення певного дослідження сприяє його меті.

По-четверте, оцінити те, наскільки добре і коректно ліфт читання і модуль пов'язані між собою і чи становлять основу для послідовного прогресування комунікативних навичок читання.

На запитання про те, чим є передбачуване розташування контенту, відповідь залежатиме не від загального принципу читання, а від намірів автора і аудиторії. Мається на увазі необхідність врахувати, чого хоче досягти за допомогою контенту автор і чого очікує аудиторія. Для цього необхідно провести контент-аналіз тих фрагментів, які являють собою прикладний, практичний інтерес.

Різні частини контенту аналізуються з точки зору

того ступеня заохочення аудиторії, який дозволяє ввести нову практику не лише до тезаурусу, але й до свідомості аудиторії, і ця позиція ліфту читання закликає скоріш за все до певної пізнавальності. Тому для визначення новизни контенту нас можуть цікавити базові характеристики підґрунтя дослідження контенту: яким теоретичним перспективам надається пріоритет, чи відповідає матеріал сучасним баченням і трактуванням проблеми, обґрунтовані докази переваг та наслідків запропонованих у контенті варіантів вирішення проблеми тощо.

Особливу увагу вартує приділити дослідженню впровадження існуючого матеріалу, його інтерпретації і, якщо таке є, інсталяції у новизну. Ліфт читання досліджується і обговорюється, як наступник попередніх знань – інакше нівелюється смисл і контенту читання, і ліфту читання. Питання узгодженості вже відомого матеріалу і вже наявних навичок із новим контентом є проблемою прогресу знань і прогресу навичок: наскільки вони є сумісними і співмірними, наскільки новизна перекриває вже відомі факти і судження, чи можна ї, якщо так, то як саме простежити той чи інший чинники послідовного прогресування контенту між його частинами.

В теоретичному аспекті це такий випадок, коли, наприклад, йдеться про те, чи здається контент послідовним, поглибленим щодо розробки контенту, представленого раніше. Під практичним аспектом ми розуміємо такі випадки, за яких різні частини контенту спонукають аудиторію до прогресивного розвитку сприйняття цього контенту та евентуальних проблемних роздумів чи, можливо, дискусій.

Ведучи мову про ліфтинг читання, обов'язково треба мати на увазі специфіку побудови контенту. В навчальній літературі така конструкція ґрунтується на визначених необхідними елементами навчальних методичних вимог, а тому і вербальний, і візуальний матеріали повинні виділятися, серед інших вимог, на основі власних цілей методичних розробок, конкретизації аудиторії та стосовно загального наміру ліфтингу читання.

Навчальні методичні вимоги примушують нас передбачити уніфікований характер навчального контенту. Навчальний процес породжує контент, який визначає читальний ліфт, однаковий у всіх аудиторних кластерних подачах. Навчальний контент, отже, слугує основою не лише для роздумів та дискусій, а і для якоїсь спільної подальшої навчальної практики. Тому ліфтинг надає великого значення не стільки контенту в цілому, скільки такому змісту, який підлягає подальшій передачі (такий собі своєрідний дата-контент). Для того, щоби зробити обґрунтовану та справедливую оцінку змісту саме в плані необхідності його подальшого розповсюдження непідготовленій або менш підготовленій аудиторії, необхідно врахувати і те, що даний контент буде інтерпретуватись, доповнюватись викладачами на заняттях, тому ліфтинг має враховувати і елемент підтримки очікуваного знання (про очікуванні знання йдеться у настановах Міністерства освіти і науки України [1]).

Розмови про вербальний чи візуальний контент, здійснений на основі конкретних моделей або методів в навчальній літературі, або про такий контент, що

враховує ці методи і моделі, передбачають інший, специфічний ліфтинг, який сприяє розвитку комунікаційних репертуарів учнів. Центральним для такого контенту є також «вікно комунікаційних можливостей» – чинник сприяння розумінню учнями різного роду контенту.

У контексті проблеми ліфтингу читання суть можливостей цього «вікна» полягає в тому, що викладачам надається можливість надати студентській та учнівській аудиторії такі комунікаційні інструменти, які б на практиці дали цій аудиторії змогу планувати та реалізовувати будь-який контент, який потрібен аудиторі. Але тут пріоритетним стає питання розуміння навчальною аудиторією контенту, що безпосередньо пов'язано із розвитком дидактичної компетентності викладача.

Отже, виходячи із комунікаційної специфіки контенту і у контексті ліфтингу читання, можна вести мову про різні види і типи такого контенту. Вступна частина тексту передбачає ліфтинг читання, контентну прогресію. Будь-який досвід роботи повинен бути узагальнений та відображений у контексті обов'язкового врахування методичних рекомендацій. Частина перша тексту передусім робить акцент на комунікаційному розвитку контенту, даючи аудиторії можливість використовувати та розвивати власні комунікаційні настанови та інтенції й вводити до свого власного комунікаційного знання ті аналогії, які породжує процес читання – і в цьому ми вбачаємо основну характеристику ліфтингу читання. Частина друга тексту ґрунтується на необхідності обговорення проблеми на основі попередніх досліджень, висвітлюється більш широке коло різних аспектів навчальної проблеми, важливих для організації обміну досвідом, моделюються елементи самостійного мислення саме під час читання (комунікаційний принцип «думайте вголос»), про що пізніше викладачі обговорюватимуть із студентською та учнівською аудиторією вже на комунікаційному рівні очного спілкування. У частині третій тексту йдеться про особливості використання читання як інструменту розуміння нового контенту.

Далі – якщо є наступні частини тексту – мається на увазі виклад практичних моделей розроблення проблеми, яка потребує втілення у вигляді контенту, а це – розуміння процесу читання та наголос на важливості комунікації на рівні взаємодії між викладачами та учнями. Тут можуть бути застосовані вже не загальні, а конкретні принципи планування ознайомлення із контентом, цей матеріал містить поглиблені аргументи з більш конкретними пропозиціями щодо організації дискусій з проблеми. Так само тут може міститись матеріал, максимально сфокусований на так званих сократичних бесідах або (при потребі) на власних текстах учнів. Зазначимо при цьому, що ці обидва методи дозволяють викладачам перевірити себе вже в навчальній аудиторії.

Ліфтинговий аспект функціонування контенту навчального читання підкреслює важливість розгляду читання як насамперед соціального та комунікаційного діалогічного процесу, як зустріч між текстом і читачами. Це пов'язано, між іншим, і з тим, що значна частина учнів повинна розглядати комунікаційні на-

вички як важливу частину свого розвитку мови та знань, чинник набуття комунікаційного досвіду. Ліфтингова актуальність контенту повинна віддзеркалювати співвідношення текстів для читання та текстів, пов'язаних із спілкуванням, – змістова корекція у такому випадку набуває суспільної актуальності в дидактичному контексті цього процесу мультичитання. Завдяки такому комунікаційному прийому учням надається можливість активного і критичного тестування своїх знань.

Аргументи на користь того, що читання як ліфтингова форма роботи із контентом повинно зробити особливий внесок у розвиток навичок читання у учнів, деякими авторами пов'язуються із соціокультурними контекстами герменевтики (дивимось, наприклад, у Сергія Квіта [3]). Лоуресн Левандовсі, Бенджамін Ловетт та Цинтінія Роджерс у статті «Тривалий час як проживання для тестування для студентів з обмеженими можливостями читання: чи піднімає приплив всі кораблі?» [5] висловлюють спільну точку зору, пов'язану із тим, що будь-яке ліфтингове читання відповідає контексту та використовується для підтримки тих міркувань, які лише можуть підкреслювати концептуально складний для учнів контент. Це важлива якість текстів. Ліфтинг читання виправданий – але, мабуть, тільки тоді, коли навчання і його методичний супровід відповідають такому досвідові.

З іншого боку, те, що не може дати учням читання, має містити чіткіші посилання на емпіричні докази того, що текстові контенті різних видів і типів дійсно можуть мати важливе значення для ліфтингу читання. Можна очікувати того, що вплив на критерії успіху читання мають чіткі погляди на те, як може зрозуміти поданий контент аудиторія. Розвиток комунікаційних навичок концентрується на важливості розуміння чужого контенту, а це вже – концептуальні комунікаційні двозначності.

Але вчення про комунікаційні навички полягає в тому, щоби поєднати інтерпретації текстів та розуміння аудиторії (дивимось у Марії Комової [4]). Перспектива позитивного вирішення проблеми такого поєднання полягає у розробці контенту узгодженості (елемент вже згадуваної нами герменевтики) та прогресування. Ліфтинг читання додає важливість структурованості, хронології порядку – це призведе до того, що контент читання буде розділеним на коректно збалансовані частини. Інтерпретація та розуміння контенту сприяють поступовому поглибленню читання та настанню компетентності. Читання може конкретизувати і ті методи, які слід застосовувати в навчальній аудиторії, однак ці випадки можуть бути коректними тільки якщо застосовується принцип конвергентності контенту (дивимось у Вікторії Золяк [2]).

Якщо безпосереднє читання добре орієнтує вчителів щодо вибору модуля – аналогічно подаються теоретично обґрунтовані мотиви конструювання методів навчання, то ліфтинг читання сприяє підтримці планування власної викладацької діяльності, порадам щодо розмежування навчального матеріалу між різними представниками студентської та учнівської аудиторії в залежності від їхніх рівня знань, компетентності та комунікаційної практики. При цьому контент не передбачає більшої допомоги викладачеві при

визначенні того, яким чином можна вплинути на допомогу навчальній аудиторії, – тобто, йдеться про те, як комунікаційна практика сприяє організації навчального процесу взагалі.

Узгодженість та прогресивність контентів при ліфтингу читання створюються різними способами, але всі ці контенті обрамлені метою та актуальністю контенту. Контенти можуть бути узгодженими, розташовуючи в межах текстів такі деталі, які в рамках загальної теоретичної бази соціальних комунікацій чітко не встановлені. Що ж до більш вільних інтерпретацій контенту, то така технологія поступово рухається до втілення приватних поглядів викладачів, які через загальноприйняту методику викладання просувають своє власне бачення подачі навчального матеріалу, що стимулює аудиторну рефлексію на ознайомлення із поглибленим і поширеним змістом у конкретній галузі.

Таким чином, навчальний модуль містить конкретну комунікаційну модель для проведення різних типів ліфтингу читання. Комунікаційні очікування і викладачів, і студентської та учнівської аудиторії не пов'язані із тим, що відбудеться процес суцільного позааудиторного читання, однак коректними можна вважати припущення про те, викладачі після роботи з модулем будуть мати доступ до більшого репертуару різних моделей – вже не навчальних, а комунікаційних.

З точки зору комунікаційної практики ліфтинг читання містить декілька прикладних навчальних моделей, а тому він має стосунок до найбільш важливих аспектів успіху читання взагалі. Йдеться про те, що забезпечення студентської аудиторії контентом читання є основним комунікаційним чинником для знань. Ліфтинг читання допомагає навчальній аудиторії розвиватися в руслі більш кваліфікованих викликів сучасності. Це дуже важливо як для здатності аудиторії зрозуміти тексти (ліфтинг читання тут виступає допоміжним елементом здобуття нових знань), так і для надання процесу читання соціального звучання, соціального виміру, який робить його значущим для навчальної аудиторії.

Ліфтинг читання можна вважати хорошим аргументом важливості розвитку і для викладачів, адже дидактика характерна і для тих, хто навчає. Важливо при цьому зазначити, що викладачі повинні отримувати багато хороших інструментів та реалізовувати їх на практиці: і ліфтинг читання, і комунікаційна практика функціонування моделей представляють собою широкий спектр як ставлення викладачів до своєї роботи, так і можливостей вдосконалення власного досвіду із поліпшення методики критичного читання, методів проведення занять, створення власних моделей професійної практики тощо.

Висновки. Отже, вважаємо, що ліфтинг читання є актуальною і корисною комунікаційною практикою для учасників навчального процесу. Цілі, яких досягає ліфтинг читання, можна поділити на певні модулі, контент яких повинен не тільки відповідати методичним рекомендаціям певного навчального процесу чи бути підсумком пройденого матеріалу, але й являти собою ґрунт для подальших навчальних кроків.

Для того, щоби ліфтинг читання став корисним для

аудиторії, варто зрозуміти сутність конкретного контенту, призначеного для читання. Для цього необхідно врахувати внутрішню структурну особливість контентної подачі. Матеріал повинен подаватись таким чином, щоби адаптувати запропонований контент до поточного рівня знань, загального тезаурусу та інтелектуального розвитку аудиторії. Одержувачі такого контенту (не обмежуємо тут аудиторію тільки до навчальної) повинні працювати з ним, щоби доповнювати власні знання та навички, урізноманітнюючи при цьому і власні комунікаційні спроможності, і навички читання, і можливість створення власних інтелектуальних перспектив, які повинні закласти хорошу основу для розвитку навичок навчання з конкретних предметів. Ліфтинг читання, отже, не бетонує знання, він використовує їх для дидактичного впровадження контенту, що міститься у об'єкті читання, в подальшу навчальну практику.

Водночас зазначимо, що перспективи дослідження, які лягли в основу нашої статті, значною мірою обрамляються соціально-комунікаційними та соціокульту-

рними особливостями контентних здобутків читання та пов'язані більше із емпіричними чинниками наслідків ліфтування читання. Також актуальною може бути проблема створення і маркування моделей та методів ліфтування (якщо проводити аналогію із класичним ліфтом у під'їзді, то мається на увазі позначення поверхів, на яких цей ліфт має зупинитись на вимогу пасажира), які повинні чітко адаптуватись аж до персоналізованих характеристик та відмінностей учнів.

Крім того, необхідно звернути увагу на ті навчальні сфери, які слід розглядати як носії центральних проблем навчання читання та комунікаційним навичкам взагалі серед учнівської аудиторії. До таких сфер вартує віднести проблеми інклюзивного навчання, яке потребує іншого, цілком специфічного розуміння та опрацювання проблеми ліфтингу читання. Інтерес може викликати технологія ліфтингу читання текстів в інтернеті, а також читання мультимодальних текстів – це ті сфери, над якими слід працювати при аналізі ліфту читання.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Життєві компетентності на основі якісних знань, замість вимог – очікувані результати навчання, більше довіри до вчителя: МОН оновило програм и 5 – 9 класів [Е. ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/usi-novivni-novini-2017-06-19-mon-onovilo-programi-5-9-klasiv>
2. Золяк В. Суспільне значення контентної конвергенції засобів масової комунікації. Діалог. Медіа студії: зб. наук. праць. Одеський нац. ун-т ім. І. Мечникова. 2009. Вип. 8. С. 120-128.
3. Квіт С.М. Основи герменевтики. Навч. Посіб. К. Видавничий дім «КМ Академія», 2003. 192 с.
4. Комова М. В. Дискурс як засіб інтерпретації фактів у ЗМІ. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки. 2011. Вип. 25. С. 279-282.
5. Lawrence J. Lewandowski, Benjamin J. Lovett, Cynthia L. Rogers Extended Time as a Testing Accommodation for Students With Reading Disabilities: Does a Rising Tide Lift All Ships? Extended Time as a Testing Accommodation for Students With Reading Disabilities: Does a Rising Tide Lift All Ships // Sage Journal. 26 issue: 4. 315-324 p.

REFERENCES

1. Zhytlyevi kompetentnosti na osnovi yakisnykh znan', zamist' vymoh – ochikuvani rezul'taty navchannya, bil'she dovery do vchytelya: MON onovylo prohram y 5 – 9 klasiv [Elektron. resurs]. – Rezhyim dostupu: <https://mon.gov.ua/ua/news/usi-novivni-novini-2017-06-19-mon-onovilo-programi-5-9-klasiv>
2. Zolyak V. Suspil'ne znachennya kontentnoyi konverhentsiyi zasobiv masovoyi komunikatsiyi. Dialoh. Media studiyi: zb. nauk. prats'. Odes'kyy nats. un-t im. I. Mechnykova. 2009.
3. Kvit S.M. Osnovy hermenevtyky. Navch. Posib. K. Vydavnychyy dim «KM Akademiya», 2003. 192 s.
4. Komova M. V. Dyskurs yak zasib interpretatsiyi faktiv u ZMI. Naukovi pratsi Kam'yanets'-Podil's'koho natsional'noho universytetu imeni Ivana Ohiyenka. Filolohichni nauky. 2011. Vyp. 25. S. 279-282

Evaluation of reading elevators: educational content

T. S. Leontyeva

The article deals with the key features of the functional characteristics of reading lifting in educational communication practice as a basis for training modules. This combination of communication and teaching techniques provides good opportunities for identifying and analyzing social and communication challenges and creates broad communication perspectives that are created by the elevator for reading. The scientific argumentation of the proofs that the social-communication and teaching-teaching methods offered in practice have a positive impact on the development of reading and communication skills in general in the student and student audience is offered. This means that reading lifting techniques, presented in close connection with teaching practice, not only develop the reliability of empirically substantiated arguments, but also represent the effectiveness of the methodology presented to the teaching audience. A reading elevator should be considered as one of the communication problems that must be consistent with a science-based teaching methodology. When it comes to the technology of presenting research, it should be emphasized that such a technique is often used to balance the quality combination of well-known material and novelty with the possible implementation of novelty directly in the teaching audience. The correlation of different types of contexts is placed within the texts in such a way as to develop the motivation of the student and student audience.

Keywords: audience, communication, content, elevator, module, reading, text.